

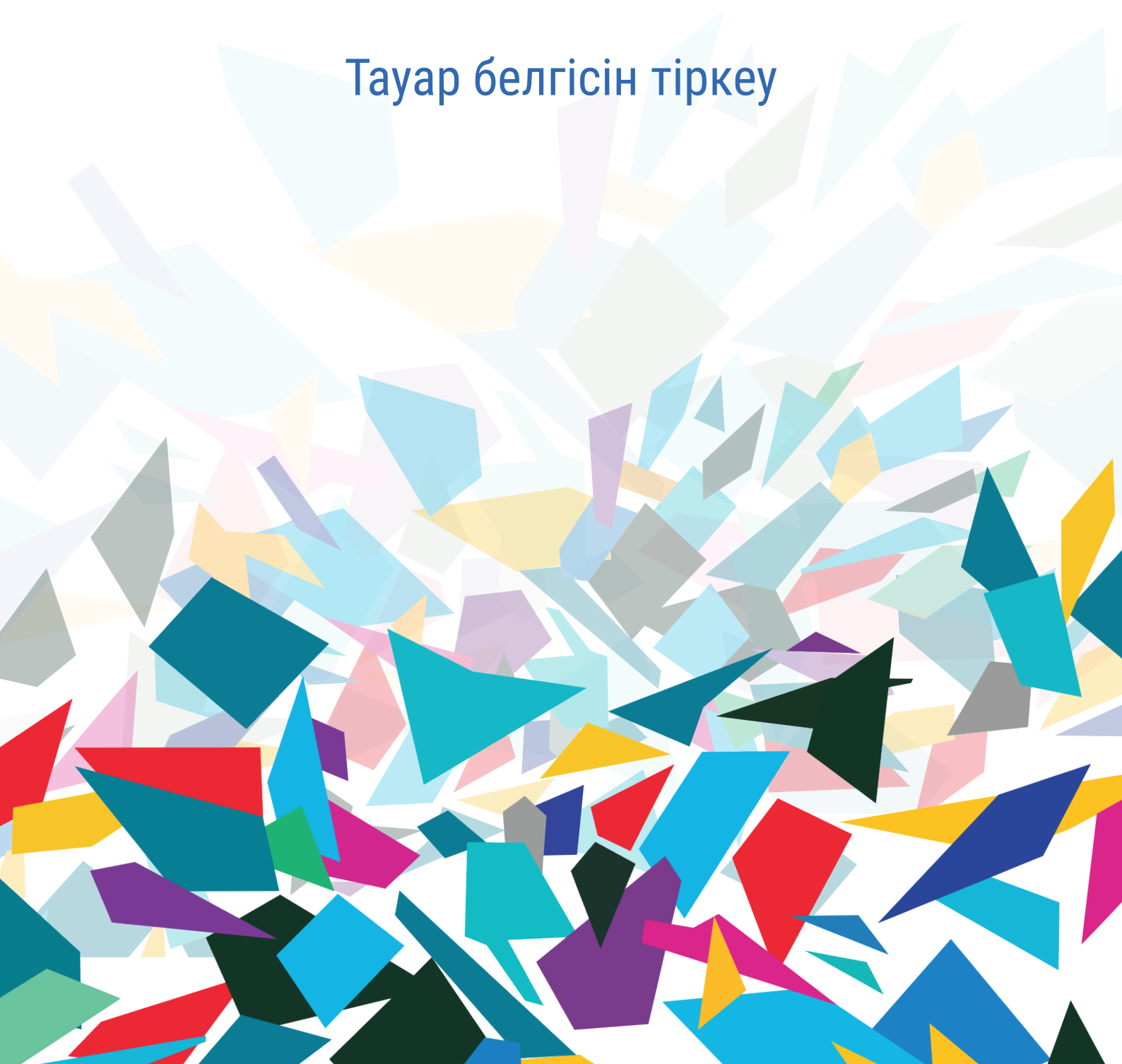
5-дәріс

ҚАЗАҚСТАННЫҢ
АШЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫҚ МЕНШІК ҚҰҚЫҒЫ, 3-БӨЛІМ

Тауар белгісін тіркеу

Кітап: Интеллектуалдық меншік құқығы, 3-бөлім

Дәріс: Тауар белгісін тіркеу

Дәріс авторы: Айгерім Құсайынқызы

Тауар белгісін тіркеу қымбатқа түсетін және көп уақытты қажет ететін процесс бола отырып, меншік иесіне белгілі бір белгіні белгілі бір сауда қызметіне қатысты ерекше айрықша құқықтарын береді. Өткізу заңынан айырмашылығы, тіркеу трейдерлерге өз белгілерін нарыққа шығармай тұрып қорғауға мүмкіндік береді. Тіркеу сонымен қатар, таңбаны тіркегеннен кейін тіркеудің жарамдылығына кепілдік болмаса да, болжам бар. Сауда маркасын тіркеудің үшінші артықшылығы - бұл сауда маркасының меншік иесіне қатысты дау-дамайлардың туындауын азайтады және тіркеу тауар белгісі ретінде қорғалатын мүліктің көлемін анықтайтындықтан, сенімділікті арттырады. Тіркеу процесі қандай белгі қорғалғанын және қай коммерциялық салада қорғалуы керектігін анықтауға тырысады. Көпшілікке ашық реестр ақпараттың маңызды көзі болып табылады.

Жазу кезінде Еуропалық Одақ бойынша унитарлық және ұлттық тіркеу режимдері бірқатар маңызды реформаларды аяқтап жатыр. Макс Планк зияткерлік меншік, бәсекелестік және салық заңнамасы институты сауда белгілері туралы бірінші директива жарияланғаннан кейін шамамен екі онжылдық өткен соң Еуропалық комиссия үшін еуропалық сауда маркалары жүйесінің жұмысына жан-жақты шолу жүргізді. Ол 2011 жылы зерттеу жүргізді, бұл екі негізгі компоненттен тұратын заңнамалық реформалар пакеті үшін негіз болды. Біріншіден, 2015 / 2424,5 ережесіне (ЕС) Қоғамдық сауда белгілері туралы ережеге бірқатар түзетулер енгізілді, олар кейіннен ЕО сауда белгілері туралы жаңа ережеге 2017/1001 (EUTMR) енгізілді.

Ұлыбританияда тауар таңбаларын тіркеу жүйесі 1875 жылы енгізілген. Тіркеу жүйесін енгізуге бұрын жасалған әрекеттер күрделі, қымбат және қажетсіз болатынына негізделіп қарсы тұрды¹⁰. Сайып келгенде, тіркеудің пайдасы көріне бастады. ықтимал кемшіліктерді өлшеңіз. Атап айтқанда, тіркеу жүйесі трейдерлердің беделін көтеруде кездесетін қиындықтарды азайтуға көмектеседі (бұл жолдан өту үшін қажет). Сондай-ақ, тауарлық белгілердің тізілімі үшінші жақтарға басқа трейдерлердің белгілі бір белгіні пайдалану құқығына ие болғандығын және қажет болған жағдайда белгінің иесін табуға құқылы екенін анықтауға мүмкіндік береді деген ой келді.

Қазақстан Республикасындағы тауар таңбаларын құқықтық қорғау мемлекеттік тіркеу негізінде, сонымен бірге Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына байланысты тіркеусіз ұсынылады. Тауар таңбаларын құқықтық қорғау жеке немесе заңды тұлғаларға ұсынылады. Тауар таңбасына құқықтық қорғау Қазақстан Республикасы тауар таңбаларының мемлекеттік тізіліміндегі жазбамен куәландырылады және Қазақстан Республикасы тауар таңбаларының мемлекеттік тізілімінен үзінді-көшірмесімен расталады. Тауар таңбасының иесі оған тиесілі тауарлар мен қызметтер куәлігінде көрсетілген тауар таңбасын пайдалану мен иелік ету бойынша айрықша құқығына ие болады. Қазақстан Республикасында қорғалатын тауар таңбасын оның иесінің келісімінсіз ешкім пайдалана алмайды.

Тауар таңбаларына құқықтарды халықаралық қорғау саласындағы қатынастарды реттейтін Мадридтік жүйе Тауар таңбаларын халықаралық тіркеу туралы Мадридтік келісім мен Мадрид келісіміне Хаттамаға сәйкес жүзеге асады. Осы жүйені әкімшілік басқару Дүниежүзілік зияткерлік меншік ұйымының Халықаралық бюросы арқылы іске асырылады. Қазақстан Республикасы 1991 жылдың 25 желтоқсанынан Мадрид келісімінің және 2010 жылдың 8 желтоқсанынан бастап Хаттаманың қатысушысы болып табылады.

Мадридтік жүйе тауар таңбаларының иелеріне таңбаларын Мадридтік одақтың бірнеше мүше елдерінде бір өтінім беру мен бір баж салығын төлеу арқылы қорғау мүмкіндігін береді. Сондай-ақ тауар таңбасын ары қарай басқару жеңілдейді, өйткені бір ресімдік әрекет арқылы өзгерістер енгізуге, құқық көлемін шектеуге, тіркеуді ұзартуға және т.б. әрекеттерге мүмкіндік болады.

Таңба халықаралық тіркеуге егер ол ұлттық ведомствода тіркелген немесе тіркеуге өтінім берілген болса беріледі. Халықаралық өтінім Халықаралық бюроға аталған өтінімдегі мәліметтер ұлттық өтінім немесе тіркеу мәліметтеріне сәйкестігін растайтын Ведомство арқылы беріледі. Мұндағы ведомство ұлттық өтінім берілген немесе тіркелген ведомство болып есептеледі. Халықаралық өтінімде Париж конвенциясының 4 бабына сәйкес басымдылық сұратуға болады. Париж конвенциясының басқа қатысушы елдерінде басымдық құқығының туу негізі болып ұлттық өтінімнің берілгендігі мойындалады. Халықаралық өтінімнің үш түрі бар: тек Мадридтік келісіммен реттелетін халықаралық өтінім (MM1 формасы); тек Хаттамамен реттелетін халықаралық өтінім (MM2 формасы); Мадридтік келісім және Хаттамамен реттелетін халықаралық өтінім (MM3 формасы). Халықаралық өтінім Мадридтік жүйенің үш тілінің бірінде, атап айтқанда ағылшын, француз және испан тілінде берілуіне болады. Қазақстан ведомствосы өтінімдерді ағылшын және француз тілдерінде ресімдейді. Халықаралық бюрода таңбаны тіркеу осы көрсетілген алдын ала халықаралық баж төлеу арқылы іске асыды: негізгі баж салығы; үштен жоғары әрбір тап үшін қосымша баж салығы; қорғауды кеңейту туралы әр өтініш үшін қосымша баж

Кітап: Интеллектуалдық меншік құқығы, 3-бөлім

Дәріс: Тауар белгісін тіркеу

Дәріс авторы: Айгерім Құсайынқызы

салығы.

Хаттаманың 8(7) бабына сәйкес кез келген Хаттаманың Келісуші тарабы 3-тег бабына сәйкес көрсетілген әрбір халықаралық тіркеуге қатысты, сондай-ақ мұндай халықаралық тіркеуді ұзартуға қатысты қосымша және қоспа баждың бөлігінің орнына баж салығын (бұдан әрі «жеке баж салығы» аталатын) алатындығын мәлімдей алады. Аталған баж тікелей Халықаралық бюроға төленеді. Халықаралық бюро халықаралық өтінімнің Мадрид келісіміне, Хаттамаға және Жалпы ережелерде қаралған талаптарға сәйкестігін тексереді. Егер өтінім талаптарға сай болмаса Халықаралық бюро ол жайлы Ведомство мен өтінім берушіні хабардар етеді және көрсетілген ескертпелерді түзетуге үш ай мерзім береді. Егер өтінім барлық талаптарға сай болса таңба Халықаралық тізілімде тіркеліп, ресми бюллетеньде жарияланады. Осыдан кейін Халықаралық бюро қорғау сұраған әрбір Келісуші тарапты ескертеді. Халықаралық тіркеуге өтінім беруге қажет: өтінім беруші/құқық иеленушінің халықаралық өтінімді ресімдеуге және Халықаралық бюроға жолдауға өтініш хаты немесе халықаралық бюроға халықаралық өтінімді жолдау туралы (егер өтінім өтінім беруші/құқық иеленушімен дербес ресімделсе) өтініш хаты; Халықаралық бюроның Жалпы ережелер талаптарына сай ресімделген ресми нысаны (дербес ресімдеген жағдайда). Ресми бланктер ДЗМҰ-ның сайтында қол жетімді; таңбаны халықаралық тіркеу үшін Халықаралық бюроға төленген баж салығын растайтын құжат; өтінімді ресімдеуге, тауар/қызмет тізімін ағылшын немесе француз тіліне аударуға, оңдеу және Халықаралық бюроға жолдағаны үшін «ҰЗМИ» РМК қызметіне төленген ақыны растайтын құжат.

Халықаралық тіркеудің қолданылуы ММ4 формасы арқылы берілген алғашқы халықаралық өтінімде көрсетілмеген кез келген Келісуші тарапқа таратылуы мүмкін. Тіркеудің қолданылу мерзімі. Ұзарту. Халықаралық тіркеу 10 жыл әрекет етеді. Оны баж салығын төлеу арқылы ары қарай тағы 10 жылға ұзартуға болады. Халықаралық бюро таңба иесіне және болған жағдайда оның өкіліне халықаралық тіркеудің мерзімінің өтуінен 6 ай бұрын ескерту жолдайды. Халықаралық тіркеу барлық Келісуші тараптарға қатысты немесе кейбіріне қатысты ұзартылады. Халықаралық тіркеу мерзімінен бес жыл ішінде халықаралық тіркеу негізгі өтінім немесе тіркеуге тәуелді болып қала береді. Егер негізгі тіркеу Ведомство немесе сот шешімімен жою нәтижесінде не иесінің өз еркімен бас тартуы немесе осы бес жылдық кезең ішінде ұзартылмаған жағдайда негізгі тіркеу қолданыста болмаса халықаралық тіркеу одан әрі қорғалмайды. Осыған ұқсас жолмен негізгі өтінім негізінде берілген халықаралық тіркеу егер негізгі жойылған немесе осы бес жыл ішінде бас тартылған болса немесе осы кезең ішінде осы өтінім бойынша тіркеу әрекеті тоқтатылса өз күшін жояды. Егер қажет болса, ведомство тоқтату немесе бас тартуға қатысты фактілер мен шешімдер туралы Халықаралық бюроға хабарлауға тиіс және қажетті дәрежеде халықаралық тіркеудің күшін жою туралы өтінішін жібереді. Күшін жою Ресми бюллетеньде жарияланады және Келісуші Тараптарға жіберіледі. Таңба иесі жойылған күннен бастап үш ай ішінде Хаттамаға сәйкес көрсетілген Келісуші тараптардың ұлттық органдарына өтініш берген болса, онда өтініш халықаралық тіркеу басымдығын алады. Бұл іс-шара Мадрид келісіміне сәйкес тағайындалған Келісуші тараптар үшін қол жетімді емес. Бес жыл мерзімнен кейін халықаралық тіркеу ұлттық тіркеу немесе өтінімнен тәуелсіз болып табылады.

Таңба иесінің немесе оның өкілінің атауы немесе мекен жайының өзгеруі Халықаралық тізілімге сұрау салу арқылы енгізуге болады.

Осылайша, халықаралық тіркеу иесінің өзгеруі Келісуші тараптарға бірдей немесе жартылай барлық тауарлар мен қызметтерге немесе жартылай қатысты болып енгізіледі. Халықаралық тізілімге мыналарды енгізуге болады: халықаралық тіркеуде көрсетілген Келісуші тараптардың барлығына немесе кейбіріне тауар мен қызметтер тізімін шектеу; Келісуші тараптардың кейбіріне барлық тауар мен қызметтерге қатысты бас тарту; Келісуші тараптардың барлығына барлық немесе кейбір тауарлар мен қызметтерге қатысты халықаралық тіркеуді тоқтату (жою); Келісуші тараптардың барлығына немесе кейбіріне барлық немесе кейбір тауар мен қызметтерге берілген лицензия.

Өзгерістер, тоқтатулар және лицензиялар туралы ақпарат Ресми бюллетеньде жарияланады және көрсетілген Келісуші тараптарға жолданады. Халықаралық тіркеудегі таңбаға қатысты ұзарту кезінде де, басқа кезде де өзгерістер енгізіле алмайды. Осы жолмен тауар және қызмет тізімі де өзгертілмейді, бұл қорғау көлемін кеңейтеді.

«Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабының 1-тармағына сәйкес тауар таңбасының тіркелуі өтінім берілген күннен бастап он жыл бойы қолданылады. Заңның 15-бабының 2-тармағына сәйкес тауар белгісін тіркеудің қолданылу мерзімі оның қолданылуының соңғы жылы ішінде иесі берген өтінішхат бойынша әр жолы он жылға ұзартылады. Қолданылу мерзімін ұзарту бойынша өтінішті беру және құжат

Кітап: Интеллектуалдық меншік құқығы, 3-бөлім

Дәріс: Тауар белгісін тіркеу

Дәріс авторы: Айгерім Құсайынқызы

айналымды жүргізу үшін тауар таңбасының иесі Қазақстан Республикасы патенттік сенім білдірілген өкілге немесе тиісті сенімхатты бере отырып, өзге өкілге уәкілеттілік бере алады. Тиісті өтінішті «ҰЗМИ» РМК мекенжайына жіберу қажет. Өтініш еркін нысанда толтырылады. Бұл ретте тіркеу нөмірін (тауар таңбасының нөмірі немесе өтінім нөмірі), мерзімін ұзарту жүзеге асырылатын Тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің халықаралық сыныптамасы сыныптарын көрсету қажет. Өтінішке тауар таңбасының иесі немесе оған берілген сенімхат негізінде әрекет ететін өкіл қол қоюы тиіс. Сонымен бірге тіркеудің қолданылу мерзімін ұзартқаны үшін төлемді Қазақстан Республикасы Әділет министрлігі «ҰЗМИ» РМК жүзеге асыратын жұмыстар мен қызметтер құнына сәйкес жүргізу қажет. Тауар таңбасын үш сыныпқа дейін тіркеу әрекеті мерзімін ұзартқаны үшін төлем 27 200,32 теңгені құрайды. Егер ТҚХС сыныптарының тізімі бойынша тауар таңбасы әрекеті үш жылдан асатын мерзімге ұзартылған жағдайда, үшеуден асатын әрбір сынып үшін қосымша 13 900,32 теңге мөлшеріндегі соманы төлеу қажет.

Заңның 15-бабының 3-тармағына сәйкес өтініш беру мерзімі тіркеудің қолданылу мерзімі аяқталған соң алты ай ішінде берілген иесінің арызы бойынша қалпына келтірілуі мүмкін. Егер қолданылу мерзімін ұзарту туралы өтініш тіркеудің қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін алты ай ішінде берілсе, жіберілген мерзімді қалпына келтіру үшін 32 269, 44 теңге мөлшерінде төлемді жүргізу қажет.